

TO-109

B.A. Sem.-III

May-2013

Economics (Core-202)
(Economy of Gujarat)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (અ) પ્રદેશ એટલે શું ? પ્રાદેશિક અર્થશાસ્ત્રના અભ્યાસનું મહત્વ સમજાવો. 7
અથવા
ભારતીય અર્થતંત્રમાં ગુજરાત રાજ્યની રૂપરેખા સમજાવો.
- (બ) ગુજરાતની વસ્તીની કોઈપણ બે લાક્ષણિકતાઓ સમજાવો. 7
(1) જન્મદર
(2) મૃત્યુદર
(3) જાતિ પ્રમાણ
(4) સાક્ષરતા દર
અથવા
રાજ્યનું ઘરગથ્થું ઉત્પાદન વિશે સમજાવો.
2. (અ) ગુજરાતમાં ખેતી ક્ષેત્રે થયેલી પ્રગતિ તપાસો. 7
અથવા
ગુજરાત રાજ્યમાં પાકની તરાહ વર્ણવો.
- (બ) ગુજરાતનો ઔદ્યોગિક વિકાસ વર્ણવો. 7
અથવા
ગુજરાત રાજ્યમાં હીરા ઉદ્યોગની પ્રગતિ જણાવો.
3. ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે ચાર) 16
(1) ગુજરાતમાં ખાસ આર્થિક વિસ્તાર (SEZ)
(2) ગુજરાતમાં શહેરીકરણનાં કારણો
(3) ગુજરાતમાં સેવાક્ષેત્રનો વિકાસ
(4) ગુજરાતમાં સિંચાઈનું મહત્વ
(5) સરદાર સરોવર યોજના
(6) વર્તમાન ઔદ્યોગિક નીતિ
(7) ગુજરાતનો દવા ઉદ્યોગ
4. બે-ત્રણ વાક્યોમાં જવાબો આપો : (ગમે તે છ) 12
(1) પ્રાદેશિક અર્થશાસ્ત્રનું અભ્યાસક્ષેત્ર
(2) સહભાગી સિંચાઈ વ્યવસ્થા

- (3) સૂક્ષ્મ સિંચાઈ યોજના
- (4) જમીન સ્વાસ્થ્ય કાર્ડ એટલે શું ?
- (5) ખેત ઉત્પાદન બજાર સમિતિની સિદ્ધિઓ
- (6) ગુજરાતમાં ઔદ્યોગિક વિકાસનું મહત્ત્વ
- (7) આંતર માળખાકીય સવલતો એટલે શું ?
- (8) જાહેર ક્ષેત્રનો અર્થ સમજાવો.

5. (a) બહુવિકલ્પવાળા પ્રશ્નો : (MCQ)

7

- (1) ગુજરાતમાં વર્ષ 2011ની સાલમાં વસ્તી _____ કરોડ હતી.
 (a) 5.86 (b) 6.04
 (c) 6.05 (d) 6.12
- (2) ગુજરાતમાં વર્ષ 2011માં જાતિપ્રમાણ _____ હતું.
 (a) 928 (b) 918
 (c) 958 (d) 883
- (3) ગુજરાતમાં 2001માં સૌથી ઓછી વસ્તીની ગીચતા _____ શહેરમાં હતી.
 (a) વડોદરા (b) ભુજ
 (c) ગાંધીનગર (d) જામનગર
- (4) ગુજરાતમાં મુખ્ય બંદરો _____ છે.
 (a) 8 (b) 5
 (c) 1 (d) 6
- (5) 2011માં ગુજરાતમાં શિક્ષણનું પ્રમાણ _____ % હતું.
 (a) 80.52 (b) 75.20
 (c) 90.14 (d) 79.31
- (6) 2011માં સૌથી ઓછો સાક્ષરતા ધરાવતો જિલ્લો _____ છે.
 (a) ડાંગ (b) નવસારી
 (c) દાહોદ (d) ભરૂચ
- (7) જાહેર ક્ષેત્રના એકમોનું સંચાલન _____ પ્રકારનું છે.
 (a) 5 (b) 3
 (c) 6 (d) 2

(b) વિધાનો ખરાં છે કે ખોટાં દર્શાવો :

7

- (1) ગુજરાત રાજ્યનો વિસ્તાર 196024 ચો.કિમી. છે.
- (2) 2011માં ગુજરાત રાજ્યમાં મરણદર 21.8 અને જન્મદર 6.7 હતો.
- (3) માથાદીઠ આવક એટલે પ્રતિ વ્યક્તિ દીઠ આવક.
- (4) ગુજરાત રાજ્યમાં 2011ની વસ્તી ગણતરી અનુસાર વસ્તીની ગીચતા પ્રતિચોરસ કિ.મી. દીઠ 308 વ્યક્તિઓ છે.
- (5) ગુજરાતમાં 2011ની વસ્તી ગણતરી અનુસાર કુલ વસ્તીનાં 42.58% વસ્તી શહેરોમાં રહે છે.
- (6) ગુજરાત રાજ્યમાં 1650 કિ.મી. નો દરિયાઈ વિસ્તાર આવેલો છે.
- (7) 'કલ્પસર' યોજના ખંભાતના અખાતને જોડતો બંધ છે.

Seat No. : _____

TO-109

B.A. Sem.-III

May-2013

Economics (Core-202)

(Economy of Gujarat)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (a) What is region ? Explain the importance of study of regional Economics. 7

OR

Explain the profile of Gujarat State in the background of Indian Economy.

- (b) Explain any two characteristics of population in Gujarat : 7

- (1) Birth rate
- (2) Death rate
- (3) Gender Ratio
- (4) Literacy Rate

OR

Explain State Gross Domestic Product.

2. (a) Examine the progress of agricultural development in Gujarat. 7

OR

Explain the crop-pattern of Gujarat State.

- (b) Explain the Industrial Development of Gujarat. 7

OR

Explain the progress of Diamond industry in Gujarat State.

3. Write short notes (any **four**) : 16

- (1) Special Economic Zone (SEZ) in Gujarat
- (2) Reasons of urbanization in Gujarat
- (3) Development of Service Sector in Gujarat
- (4) Importance of Irrigation in Gujarat
- (5) Sardar Sarovar Project
- (6) Recent Industrial Policy
- (7) Pharmaceutical industry in Gujarat

4. Answer the following questions in **two-three** lines (any **six**) : 12

- (1) Scope of regional economics
- (2) Participatory (Sahabhagi) irrigation scheme
- (3) Micro irrigation scheme

- (4) What is Soil Health Card ?
- (5) Achievements of agriculture produce marketing society
- (6) Importance of Industrial Development in Gujarat
- (7) What is meant by Infrastructural Facilities ?
- (8) What is meant by Public Sector ?

5. (a) Multiple Choice Questions :

7

- (1) Population in Gujarat was _____ crores in the year 2011.
 - (a) 5.86
 - (b) 6.04
 - (c) 6.05
 - (d) 6.12
- (2) In 2011, Gender ratio was _____ in Gujarat.
 - (a) 928
 - (b) 918
 - (c) 958
 - (d) 883
- (3) Lowest density of population was in _____ city of Gujarat in 2001.
 - (a) Vadodara
 - (b) Bhuj
 - (c) Gandhinagar
 - (d) Jamnagar
- (4) Main ports of Gujarat are _____.
 - (a) 8
 - (b) 5
 - (c) 1
 - (d) 6
- (5) Percentage of Literacy Rate in Gujarat was _____% in 2011.
 - (a) 80.52
 - (b) 75.20
 - (c) 90.14
 - (d) 79.31
- (6) Low Literacy Rate was in _____ District of Gujarat in 2011.
 - (a) Daang
 - (b) Navsari
 - (c) Dahod
 - (d) Bharuch
- (7) Types of Public Sector Administration are _____.
 - (a) 5
 - (b) 3
 - (c) 6
 - (d) 2

(b) **True or False :**

7

- (1) Total area of Gujarat state is 196024 sq.km.
- (2) In 2011, the death rate was 21.8 and birth rate was 6.7 in Gujarat.
- (3) Per Capita income means per head income.
- (4) According to the census of 2011, the density of population in Gujarat was 308 persons per square km.
- (5) According to the census of 2011, the 42.58% of total population resides in cities of Gujarat state.
- (6) Coastal area of Gujarat state is 1650 km.
- (7) 'Kalpsar' scheme is a dam joining a Bay of Cambay.